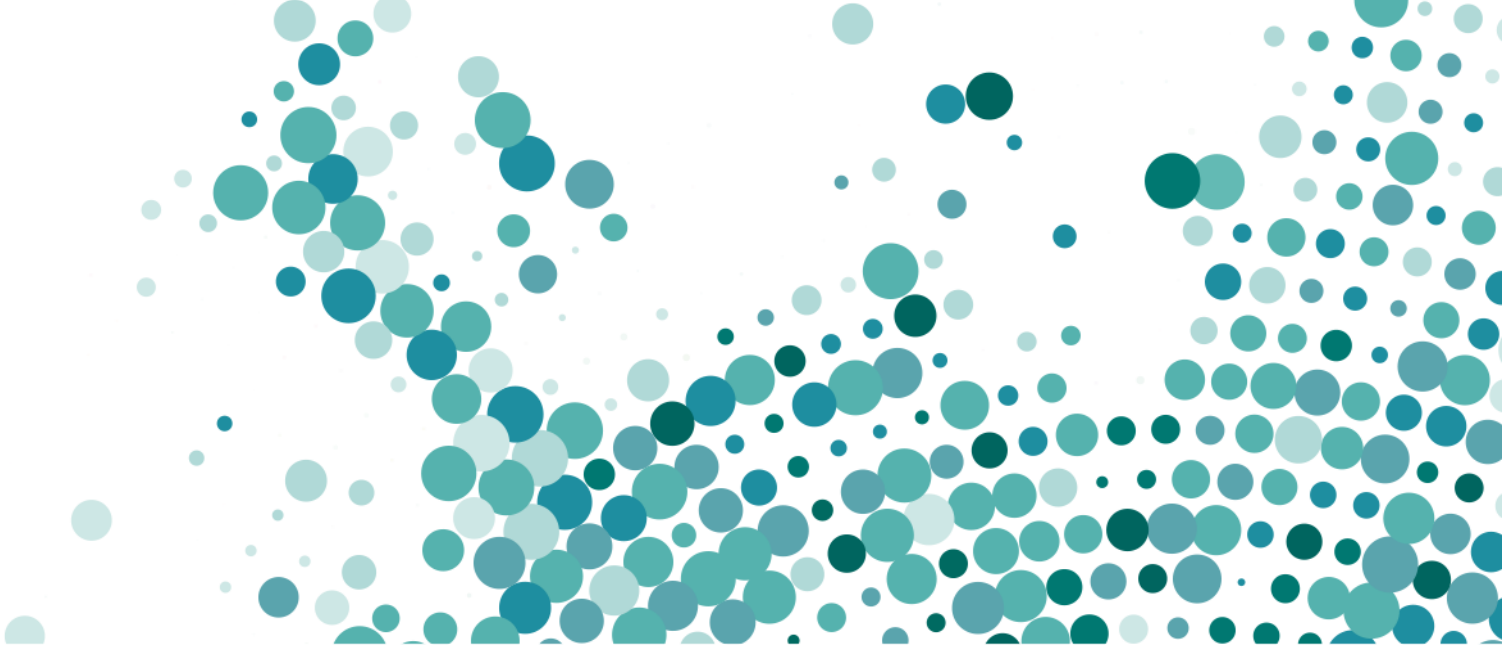

Siviilitiedustelulainsäädäntö

Marko Meriniemi
lainsäädäntöneuvos

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Siviilitiedustelulainsäädännön tavoitteet

- Keskeisin tavoite on Suomen kansallisen turvallisuuden parantaminen
- Suojelupoliisin tiedonhankinnan tarkoituksena on:
 - Suomen kansallisen turvallisuuden suojaaminen
 - valtion ylimmän johdon päätöksenteon tukeminen
 - muiden viranomaisten kansalliseen turvallisuuteen liittyvien tehtävien tukeminen
- Tietoliikennetiedustelun tavoitteena myös uhkien havaitseminen, paikallistaminen ja tunnistaminen tietoverkossa
 - Lisäksi muiden tiedustelumenetelmien käytön mahdollistava funktio
 - Vakavimpien tietoverkkouhkien estäminen / seurausten rajaaminen

"Tällä hetkellä kybertiedustelun torjunta on kansallinen sokeapist... Kansallisen tiedustelulainsäädännön kehittäminen kybertoimintaympäristössä on välttämätöntä." (Lehto, Limnell et al.: Suomen kyberturvallisuuden nykytila, tavoitetila ja tarvittavat toimenpiteet tavoitetilan saavuttamiseksi 2017)

Nykyisten tiedonhankintakeinojen käyttöperusteet ja niiden rajoitukset

Nykyisillä tiedonhankintakeinoilla voidaan tietoa saada ainoastaan seuraavin kriteerien täyttyessä:

- 1) Suomessa oleva
- 2) yksittäinen henkilö
- 3) tietty todennäköisyyskynnys
- 4) rikoksen tunnusmerkistönmukaisuutta koskeva yksilöinti

Nykyisillä keinoilla ei voida tehokkaasti hankkia tietoa:

- 1) Turvallisuusympäristön kehittämisestä **valtiojohdon päätöksentekoa varten**
- 2) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **joka ei ole rikos**
- 3) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **joka tapahtuu ulkomailla**
- 4) Kansallista turvallisuutta (vakavasti) uhkaavasta toiminnasta, **jonka taustahenkilö ei ole tiedossa**

Siviilitiedustelun kohteet

Tiedustelumenetelmällä saa hankkia tietoa:

- 1) Terrorismista
- 2) Ulkomaisesta tiedustelutoiminnasta
- 3) Joukkotuhoaseiden suunnittelusta, valmistamisesta, levittämisestä ja käytöstä
- 4) Kaksikäyttötuotteista
- 5) Kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta toiminnasta
- 6) Suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaavasta toiminnasta
- 7) Vieraan valtion toiminnasta, joka voi aiheuttaa vahinkoa Suomen kansainvälisille suhteille, taloudellisille tai muille elintärkeille eduille
- 8) Kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta
- 9) Kriisinhallintaoperaatiota uhkaava toiminta
- 10) Suomen kansainvälisen avun antamisen ja muun kansainvälisen toiminnan turvallisuutta uhkaavasta toiminnasta
- 11) Yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta kansainvälisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta,

ainoastaan silloin, jos toiminta vakavasti uhkaa Suomen kansallista turvallisuutta

Tiedustelumenetelmät

- PolL 5 a luvun tiedustelumenetelmät rakentuisivat menetelmällisesti pääosin voimassa olevan sääntelyn (PolL 5 luvun) varaan
- Tiedustelumenetelmät:
 - telekuuntelu, televalvonta ja tukiasematietojen hankkiminen,
 - suunnitelmallisen tarkkailu ja peitelty tiedonhankinta
 - tekninen tarkkailu (tekninen kuuntelu, tekninen katselu, tekninen seuranta ja tekninen laitetarkkailu),
 - teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen,
 - peitetoiminta ja valeosto,
 - tietolähdetoiminta,
 - **paikkatiedustelu**, (viestin) jäljentäminen ja (viestiin kohdistuvan) lähetyksen jäljentäminen (uusia)
 - tietoliikennetiedustelu (**uusi**)
- Tiedustelumenetelmät käytössä sekä kotimaassa että ulkomailla

Tietoliikennetiedustelu

Tietoliikennetiedustelulla tarkoitetaan Suomen rajan viestintäverkossa ylittävään tietoliikenteeseen kohdistuvaa, tietoliikenteen automatisoituun erotteluun perustuvaa teknistä tiedonhankintaa sekä hankitun tiedon käsittelyä

Kuvan pohjana julkinen merikaapelikartta *The Submarine Cable Maps*. Katkoviivat lisätty

Säpo stoppade terrordåd tack vare omstridd lag

© PUBLICERAD 14.01.2015 - 05:04. UPPDATERAD 14.01.2015 - 16:19

Två terrordåd har avvärjts i Sverige

Nu går den svenska skyddspolisen Säpo ut med att man i Sverige har lyckats avvärja två planerade terrordåd under de senaste 12-18 månaderna, tack vare den signalspaning Försvarets radioanstalt (FRA) bedriver.

- FRA är helt avgörande, vi klarar oss inte utan dem. Utan dem skulle vi förmodligen ha haft ett terrorattentat, sade Säpo-chefen Anders Thornberg i söndags på säkerhetskonferensen i Sälen, med hänvisning till den signalspaning som FRA bedriver.

Också inrikesminister Anders Ygeman (S) säger till Yle nyheter att FRA-lagen är helt nödvändig idag, trots att Socialdemokraterna motsatte sig lagen då den kom till.

- Den är helt avgörande för att kunna avvärja terrorhot mot Sverige. Har vi inte tillgång till den information som signalspaning ger, så är vi betydligt svagare i kampen mot terroristerna, säger Ygeman.

- Terroristerna skriver inte sina syften i tidningar eller på lappar, utan de har ju hemlig privat kommunikation och då måste vi kunna följa den, säger Ygeman.

TIETOLIIKENNETIEDUSTELUN KOHDISTAMINEN JA RAJOITUKSET

Valtion johdon tiedontarve - Prioriteetit

**Kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta
(määritellään laissa PoL 5a:3)**

**Tietoliikennetiedustelu viimesijainen keino
=> tietoa ei muulla keinoin voida saada**

**PV teknisenä toteuttajana
Riippumaton kytkentäviranomaisen**

Päätöksentekijänä tuomioistuin

**Luvan mukaisen verkon osan
valinta**

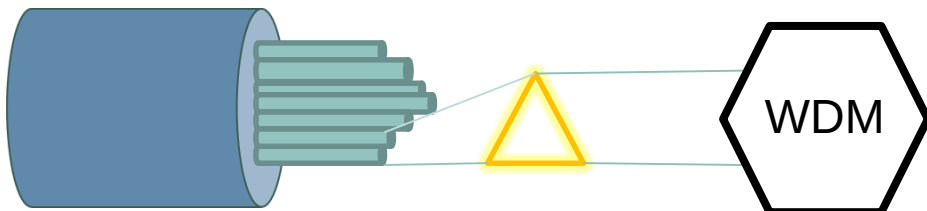
**Yksittäisiin hakuehtoihin
perustuva tietoliikenteeseen
kohdistuva vertailu**

**OIKEUSTURVA-
TAKEET JA VAL-
VONTA**

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

1. Verkon osan valinta

2. Hakuehtovertailu

dst 81.95.80.0-81.95.95.255 port TCP/80

<https://www.facebook.com/al-nusra-104922259339346>

3. Alustava analyysi

analyysi

Kaikki
valitun
verkon
osan
liikenne

Kaikki
hakuehtoa
vastaava
liikenne

Relevantti
liikenne

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Suoratoistopalveluista,
nettikaupasta ja
pelaamisesta
aiheutunut
tietoliikenne
65 %

Dedikoidut yhteydet
(mm. yritykset) ja muu
20 %

Hakuehdot kohdistuvat
noin 15 % tietoliikenteestä

Lähtökohtainen ilmoitus-
velvollisuus, jos käsitelty viestin
sisältöä manuaalisesti ja
tiedustelumenetelmän käytön
tarkoitus saavutettu

Esimerkkitapauksessa arviot perustuvat
siihen, että tietoliikennetiedustelun kohteena
on organisaatio

Viestin sisällön käsittely

Hetihävittämismvelvollisuus
ja muun tarpeettoman
tiedon poistaminen

Automaattinen käsittely

Manuaalinen käsittely

Valtaosa tiedosta
tuhoutuu

Pieni osa tallennetaan

Haku-
ehdoilla
saadaan
noin 0,5 %
tieto-
liikenteestä

Tieto

Tiedon määrä pienenee merkittävästi
automaattisessa jatkokäsittelyssä

Tyypillisesti manuaalisessa käsittelyssä
noin 0,02 % hakuehdoilla saadusta
tietoliikenteestä (perustuu kansainväliseen
vertailutietoon)

Esimerkiksi:

- Videopuhelu (300 kbps-5Mbps)
- Asiakirja (esim. HE siv.tied. 657kt)
- Joukkojen liikkeet käytettyjen
viestintäjärjestelmien perusteella

Suojelupoliisin valvontakokonaisuus

Uudet

Ulkoinen

Sisäinen

Julkisuus

Sisäministeriö

Tiedustelu-
valtuutettu

Tiedustelu-
valiokunta

Ulkoasiain-
valiokunta

Tietosuoja-
valtuutettu

Tasa-arvo-
valtuutettu

Yhdenvertaisuus-
valtuutettu

Hallinto-
valiokunta

Ylimmät
laillisuusvalvojat
(EOA & OKA)

Perustuslaki-
valiokunta

Valtiontalouden
tarkastusvirasto

Tuomioistuimet

Päivittäinen
johtaminen

Määräykset

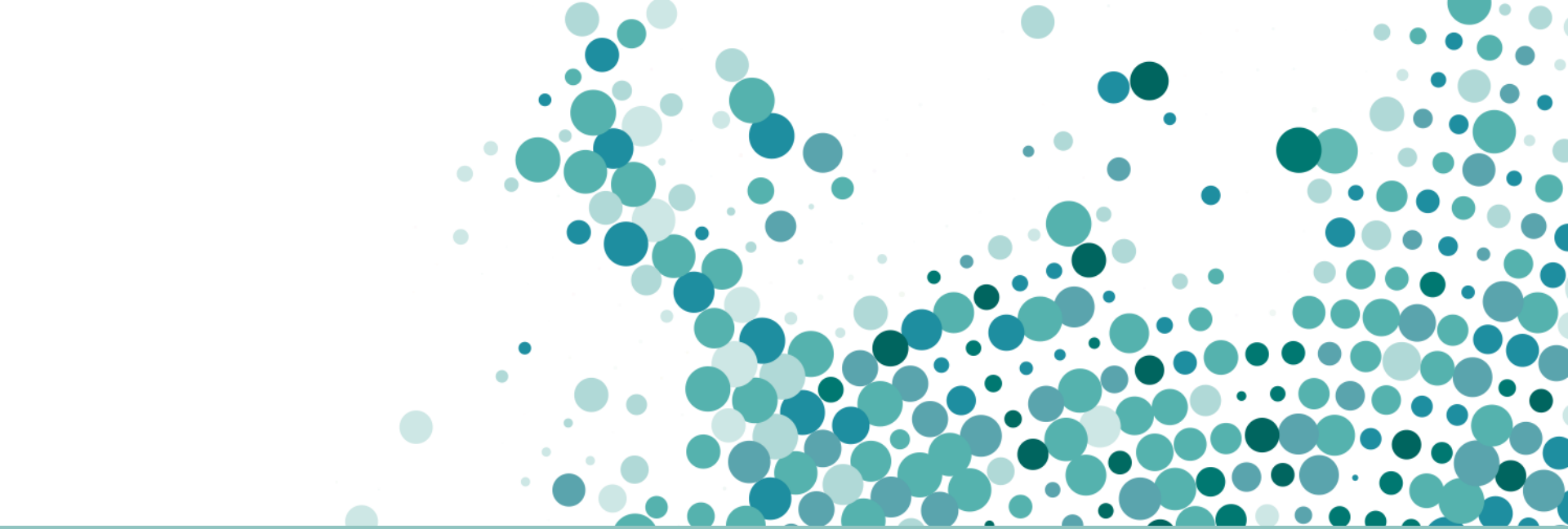
Laillisuus-
tarkastukset

Rekisterien
käytön
valvonta

Laadun-
valvonta

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Kiitos!

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET